

KÖNYVTÁRI SZEMLE

KÖNYVTÁRAK · OLVASÓK · ÉS · KÖNYVGYŰJTŐK · FÉLHAVI · ÉRTESÍTŐJE

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE 5 P, FÉLÉVRE 2'50 P

SZERKESZTI:
ASZTALOS MIKLÓS DR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., MŰZEUM KRT 3

A könyvtáros-képzés kérdéséhez

özérdekű kérdéseink közt első helyen áll a könyvtáros-képzés és könyvtárosi utánképzés problémája. Első számban közöltünk néhány nagyon figyelemre méltó megjegyzést, amelyek Szemlénk programjával foglalkoztak. Ezek közül legelső sorban

Bay Ferencnek, a győri Városi Könyvtár vezetőjének soraihoz fűzünk mos megjegyzéseket s igen öröndetes lenne, hogyha minél szélesebb körből kapnánk ehhez a kérdéshez tisztázó hozzászólásokat. A könyvtáros-képzés és továbbképzés kérdése megérdemli, hogy ankét-szerű megbeszélés formájában igyekezzünk körülötte egységes közvéleményt kialakítani.

Magyarországon a legtöbb pálya bizonyos szakvizsgák sikeres letételéhez van kötve. Az egyetemi végzettségen túl külön szakvizsgát tesz a bíró, az ügyvéd, külön gyakorlathoz van kötve a szakorvosi képesítés. Szakvizsgát tesz a postás, a vasutas. Egyetlen pálya, amelyhez a gyakorlatban nem követelünk bizonyított szakképzettséget: a könyvtárosi. Van ugyan több olyan törvényünk, amely foglalkozik a könyvtári szakképzettséget igazoló vizsgával, de ma ilyen vizsgát Magyarországon nem lehet letenni, mert sem szaktanfolyam nincs, ahol a könyvtári szakismereteket meg lehetne szerezni, sem vizsgabizottság, amely előtt a szakképzettségre szert tett ember, számot adhatna ismereteiről. Mi következik ebből? Az, hogy a könyvtárosi pályára lépésnél nálunk nem a könyvtárosi szakképzettséget kívánják meg feltételül, hanem valami mást. Ez a valami más pedig legtöbbször a bölcsészettudományi doktorátus szokott lenni.

Kétségtelen, hogy a bölcsészettudori oklevél megszerzése össze van kötve a tudományos munkakészséget és szorgalmat igazoló eredmény felmutatásával s így fel kell tételeznünk, hogy az ily végzettségű emberek érdeklődéssel fordulnak a könyv és a nekik megélhetést s gyakran tudományos munkalehetőséget is nyújtó könyvtár felé is. Kétségtelenül meg lehet bennük annak a feltétele, hogy megfelelő szakértelmet is szerezve, jó könyvtári tisztviselők legyenek, bár ehhez az egyetemről a legminimálisabb előképzést sem hozzák magukkal.

Eltekintve attól, hogy az előképzetség nélkül könyvtárhoz alkalmazott bölcsészttudor, vagy egyéb doktor hosszú időn át nem lehet szakismeret és gyakorlat híjján teljes értékű tisztviselő, van valami lebecsülése a könyvtárosi pályának abban, hogy máról-holnapra minden szak előképzetség nélkül valaki könyvtáros lehet. Pedig azok, akik már hosszú éveket töltöttek el

a könyv és könyvtár szolgálatában, azok nagyon jól tudják, hogy könyvtári munkájuk milyen sajátos szakfeladatok megoldásai elé állíthatják őket s hogy munkájuk milyen eleven része az élő kulturának s mennyire előfeltétele a sokszor hallott kulturfőlénynek. A könyvtárosi pálya nem egyszerű kenyérkereseti forma, hanem missziós hivatás, lemondást és igényteleniséget követelő munkavállalás, egy életnek arra szentelése, hogy mások fennakadás nélkül juthassanak hozzá a könyvtár kulturájainak értékesítéséhez. A könyvtárosi pálya felelőséget követel s megkövetelheti azt is, hogy jelentőségét intézményesen és külsőségekben is elismerjék.

Emellett fel kell vetni a kérdést, hogy van-e annak a doktornak alkalm, hogy könyvtári tisztviselővé lévén, hiánytalan szakképzettséget szerezzen? Csakis magánszorgalom útján. Tanfolyam nincs. Minden könyvtárban csak egyetlen rendszert ismerhet meg. Nincs a kor színvonalán álló s a sajátos magyar könyvtári viszonyokat is figyelembe vevő magyar könyvtártani kézikönyvünk. Megtörténhetik, hogy éveken át egyetlen szűk munkakörben dolgozván éveken keresztül nem láthat túl egy bizonyos kis könyvtári munkakör láthatárán. Nagy személyzetű könyvtárban minden tisztviselőt utolérhet ez a sors. Kis személyzetű könyvtárban viszont a legváltozatosabb munkaköröket kell ellátnia s így fizikai ideje sem marad a gyakorlati ismereteken túlterjedő szakismeretek megszerzésére. Ez legtöbbször a vidéki könyvtárosok sorsa. Körülményeink olyanok, hogy valaki egy munkás életet tölthet el könyvtárban s kitűnő cédulázó, szakozó, kölcsönző, naplózó tisztviselő lehet anélkül, hogy rendszeres könyvtárosi szakképzettségre tenne szert, ha csak magánszorgalomból nem, hivatalos órán kívül, önkéntes tanulmányutakon és nem egyszer nehezen megszerezhető külföldi szakirodalomból.

Egészséges állapot-e ez? Nem az. Megérzi ezt a könyvtár és maga a tisztviselő is. Viszont lehet-e kívánni a kisebb könyvtárban minden, még az alacsonyrendű kezelői munkákkal is agyonterhelt könyvtárnoktól, hogy ezen az állapoton saját kezdeményezésére segítsen, amikor esetleg az elméleti alap megszerzése nélkül került be azonnal a gyakorlati feladatok elvégzésének forgatagába? Oly kérdés a könyvtárosi elő- és továbbképzés problémája, amelyet könyvtáraink és kibontakozó egészséges könyvtárpolitikánk érdekében szönyegen kell tartanunk.

Legalább három dologra van szükség. Adassék az egyetemen alkalom, akár magántanárok útján is, de okvetlenül szemináriumi munkával egybekötve, arra,

hogy már ott megszerezhető legyen a gyakorlati és elméleti könyvtári szakismeretek nagy kerete. Senkit ne lehessen addig nyilvános könyvtárhoz kinevezni, amíg a pályázó legalább egy évet mint önkéntes gyakornok nem dolgozott valamelyik kijelölendő nagy könyvtárban, ahol minden munkakörbe bevezetve az év végén az illető könyvtár igazgatójától minősítést nem nyert. Szerveztessék meg az időnként megtartandó könyvtárosi továbbképző tanfolyam.

Míndez azonban csak átmeneti megoldás lenne mindaddig, amíg az ország pénzügyi helyzete meg nem engedi, hogy felállítsák az a legalább egy éves szaktanfolyam, amelyet két-három évenként az elhelyezkedési lehetőség szerint szükséges időközben tartanak,

szigorúan zárt hallgató létszámmal.

Amíg erre sor kerülhet, nem mulaszthatjuk el a fenti három szükséglet állandó hangoztatását. Mert önmagunk és a nyomunkba lépő generáció érdekében is át kell hidalnunk a mai és a kívánatos állapot közötti távolságot. Mert csak így kerülhetjük el azt a mai vizsgázás helyzetét, hogy a könyvtári szakismeretek elsajátítási mértékének egyedüli szabályozója a már révbé jutott és csak feyelmileg eibocsátható tisztviselő egyéni szorgalmasságának és érdeklődésének foka.

A könyvtárosi hivatás belső értékei megkivánják, hogy a könyvtárosi pálya szintje intézményesen is biztosítottassék.

Asztalos Miklós dr

A variánsok kérdése

Több mint husz éve már, hogy a régi magyar nyomtatványok változatainak kérdésével először foglalkoztam. Néhai való Szily Kálmánnak, a Magyar Tudományos Akadémia halhatatlan emlékezetű főkönyvtárnokának az érdeme, hogy a magyar tudományban ez a kérdés felvetődött. Ő volt az, aki felhívta figyelmemet arra, hogy Szenczi Molnár Albert zoltárfordításának 1642-iki openheimi kiadásában, e kiadás két példányában megérthetetlennek látszó tipografiai eltérések vannak. Az Akadémia Ráth-könyvtárának ugyanis két példánya van e kiadásból s e két példány egy ív kivételével éppen olyan pontosan egyezik egymással tipografiaiilag, mint bármely mai nyomtatvány egyes példányai. Sajátságosképpen a »h« íven, a szöveg teljes egyezése mellett eltérések mutatkoznak a betűk alakjában és a sorbeosztásban. Az ő figyelmeztetésére kezdtem foglalkozni előbb Szenczi Molnár Albert zoltárfordításának, majd Todoroszkó figyelmeztetésére Heltai Gáspár Ujtestamentum fordításának a variánsaival, később Ceglédi István: A megtért bűnösnek a lelkiharcban való bajvívásáról írt könyvével, Heltai Gáspár Háló-jával, Székely István: Chronica-jával, Matkó István: X ut Tök könyvnek eltérése avagy bányász csákány című munkájával. Már akkor rámutattam arra, hogy a szedésbeli változatok kérdése termékeny kérdésnek látszik és nagyon örvendetes volna, ha a Nyelvtörténeti Szótár idézetei alapján, sőt akinek módja van rá, elsősorban a régi magyar könyvek őrei, az eredeti példányok összevetésével elősegítenék e különös és érdekes kérdésnek a végleges tisztázását. Azóta több ízben figyelmeztettem rá a szakembereket írásban és élőszóval is, vizsgálnák meg, vajjon a Nyelvtörténeti Szótárról kimutatott hibák nem onnan származnak-e, hogy a szótári cédulázó is más variánst és a bíráló is más variánst használt. E felszólalásomnak azonban semmi fogamatja sem lett, aminek talán az a magyarázata, hogy az ilyenfajta pozitív részlet kutatások manapság lenézett, pepecselő munkának számítanak és a fiatal tudósoknak derogál a cédulázás. De részben oka lehet az is, hogy a régi magyar könyvekből a legtöbb könyvtárnak csak egy példánya van, vagy ha egyik-másik régi magyar könyvből van is két példány, e két példány teljesen azonos lehet, — az összehasonlításhoz és összeolvasáshoz valamennyi ismert példányt össze kell vetni s ez különösen ma, amikor az elszakított területeken is sok régi könyv maradt, szinte lehetetlen is.

Talán megkönnyítené a variánsok kutatásának munkáját az, ha a Nyelvtörténeti Szótárról megjelent bírálatokat, hibaigazításokat és Ballagi Aladár Nyelvtörténeti Szótárát venné elő a kutató, és a hibásnak jelzett idézeteknek nézne utána az összes megközelíthető példányokban.

A variánsok kérdésének megmagyarázásához több példányra, több variánssra van szükség, mint amennyit én kimutattam. Korrektura ívek, próbanyomatok felhasználásából származnak-e a variánsok, — vagy onnan, hogy az író, aki mint Heltai Gáspár, egyúttal nyomdász is volt, még nyomás közben javított a szövegen, — vagy nyomás közben egy-egy oldal szétesett-e és az újrasedés következtében történtek ezek az eltérések, mind ezt csak akkor fogjuk tudni eldönteni, ha nagyobb számú variáns-anyag fog rendelkezésükre állni.

Trócsányi Zoltán dr

Goriupp Alisz: A Magyar Nemzeti Múzeum Hirlap-osztálya fennállásának első félszázadában, 1884—1934. (Az Orsz. Széchényi könyvtár kiadványai III. Bp. Orsz. Széchényi könyvtár, 1934. 23 l. 8°)

1884 június 30-án Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter elnöklete alatt egy értekezlet elhatározta, hogy felállítják a Magyar Nemzeti Múzeumban az »Országos Hirlapkönyvtár«-at. Azóta ötven év telt el s az akkor felállítani elhatározott gyűjtemény, mely ma az Orsz. Széchényi-Könyvtár egyik osztálya, közel hatvanezer kötetét őrzi a magyar időségi sajtó termésének. 1933-ban 6916 olvasó 23.691 kötetet használt ebből az anyagból. A gyűjtemény tehát egyike az ország leghasználtabb könyvtári anyagának.

Az elhatározástól a 60.000 kötetig nem csak hosszú — félszázadnyi — volt az út, de rögös is. Ezt az utat megbízható apparátussal s irodalmi formában rajzolta meg Goriupp Alisz, aki maga is tevékeny részese volt annak a munkának, amely ezt a gyűjteményt fellendítette s a Széchényi-Könyvtár egyik legjobban használható anyagává tette.

A kis füzet, amely elmondja a gyűjtemény kialakulását, feldolgozása módját, felállítási nehézségeit, gyarapodása és használatának fellendülését, túl emelkedik a szokásos jubileumi kiadványok szintjén s hasznos vázlatát nyújtja a könyvtártörténet egyik érdekes fejezetének.

Gróf Klebelsberg Kunó mint olvasó

hüvösvölgyi végállomásról autóbusszon eljutsz Hidegkútra. Azt mondod, be jó a falusi levegő, beszívod a kertek illatát, örülsz, hogy egy kis tehén-szagot is érzel s a fővárosból kiszabadult ember módjára élvezed a napos, poros, hegynek fel meg le kanyarodó utcát. A takaros iskolából trécselő sváb lányok rajzanak ki, a vegyeskereskedés ajtajában pipázva szemlélődik a kereskedő, más felnőttet nem is látsz, — mind kint dolgozik a földeken. Eleinte csodálkoztl, hogy egy magyar miniszter itt kint lakott vidéken, kis hegyi faluban s minden nap innen járt be a fővárosba az ország kulturáját kormányozni, de aztán jól esik a gondolat, hogy esténként ide tért vissza, falura. Anteuszként földanya őseréjével táplálkozni, a vidéktől soha el nem szakadni.

Keresem a házat. Dombtetőn templom áll, a templommal szemben hosszú sárga fal, zárt, réstelen, mint a francia kastélyok területét övező falak, melyek a mögöttük lévő architektúráról, kertről, mesevilágról a kívülállónak semmit meg nem mutatnak. A sárga falban sima fekete kapu. Ezen kell belépned, elhaladsz a saját udvaruk körül csoportosuló melléképületek mellett s aztán ott állsz a — minek nevezzem? villának? kuriának? kastélynak? várnak? (my house is my castle) — előudvarán. Pillantásod egy renaissance kútra esik, olyasfélére, mint amilyen a pécsi dóm mögött, vagy némely régi olasz, vagy német városka piacán áll. Igazi kut, viz van a mélyén, de persze (modern kort, a vízcsapok korát éljük) nem merítenek belőle. Szemben a hosszú, tornácos, manzardtetős ház. Jobbra s a ház mögött a kert. Itt mindjárt észreveszed, hogy Klebelsberg, ki a kertjét maga tervezte, nem volt ám valami egyszerű virágkedvelő. Virágritkaságok színpompás kompozíciója terül el lábad előtt. Aki ezt kitervelte, botanikus volt, meg művész is. S aztán van itt minden, ami egy nagy fantáziájú ember háromholdas kertjében lehet: árkaos sétány, terraszok, domb és völgy, a völgy mélyén a hüvösvölgyi patak tiszta hegyi forrása, miniatűr tó, alján a körülötte álló s benne tükröződő gesztenyefaóriások lehullt sárga leveleivel, hüvös erdőszéle ciklámenpázsittal, az egyik oldalon sok fenyő, a másikon gyümölcsfák, kanyargós sétányok és pihenőkön olvasásra hívogató kertü bútorok, árnyék és nap. Komolyság és játék. A napos oldal sétaútjai szegélyét portulak lepi el. Ez a virág olyan, mint a magyarság — mondta Klebelsberg: kicsi és színes, mindenki tiporja, mégis tovább virágzik és terjed.

Bent a házban a könyvtárszobát nézem. Faburkolata van, mennyezetét is fa burkolja, olyan, mint egy nagy óceánjáró gőzös luxuskabinja. Ebben a kabinban hajózta be Klebelsberg az irodalom tengerét. Minden falát könyvállvány borítja, minden polc tele van könyvvel. Az első ami meglep, a könyvek kitünő kötése. A miniszter bibliofil volt. A másik, ami feltűnik, hogy csupa modern könyv van benne. Az első körültekintés-kor úgy látszik, hogy legrégebb könyvei Fejér Codex diplomaticusának néhány kötete. A harmadik pedig a nagy rend, a rendszeres csoportosítás, a cím, a rend és a rendszer, mely már a kertben is, de Klebelsberg minden elgondolásában, minden nagy és kis alkotásá-

ban szembeötlő volt. Könyvtára, melyet szakok szerint maga csoportosított, ma is ugyanabban a rendben van, ahogy hátrahagyta. Hozzá tartozói használják, de kegyelettel ugyanarra a helyre teszik vissza az olvasott könyvet, melyet még ő jelölt ki.

S a rendet s a rendszert látod akkor is, ha lapozod a könyveit. A körülbelül négyezer kötetet tárgycsoportok szerint állította fel s könyvtárában nyilvánvalóan csupán olyan könyveket tartott, melyekre szüksége volt s melyeket valóban olvasott is. Sok könyvben aláhúzott sorokra bukkansz. Fekete, piros, vagy kék ceruzával húzta alá azt, amire a könyvekből emlékezni akart. Feketével, kézzel, vagy pirossal, aszerint, hogy mit mennyire tartott kiemelkedőnek.

Az első nagy csoport a lexikonok csoportja. A magyar, német és olasz enciklopédiák félbörbe kötött kötetei, melyekből az államférfi az eléje kerülő ezernyi kérdésben gyors tájékozást merített. Általában, a könyvtár jórészen a gyors tájékozódást kereső ember könyvtára. A magyar irodalomtörténet csoportjában ott áll egymás mellett Pintér Jenő és Várkonyi Nándor munkája. Az irodalom minisztere az előbbiben a régi, az utóbbiban a modern magyar írók fölötti alkalmi tudnivalókat húzta alá színes ceruzáival. Azután jön a történelem. Itt akézikönyvek mellett már sok életrajzot és részletmonográfiát is találunk. A negyedik nagy csoport a művészettörténet. Különösen a gotikus templomokról szóló táblás könyveket szerette s tanulmányozta. Ilyen nyitott könyvvel az öleiben álmolta meg, képzelte el s építette meg a szegedi templomot, melybe végül is örök pihenőre tért.

Kisebb csoportokban látunk még politikai munkákat, egy polcnyi utazási könyvet, Baedekert és Meyert, sűrű színes aláhúzásokkal, ugyanígy egy-két botanikai és kertészeti munkát, s a tágkörű érdeklődés annyi más jelét. Kevés a természettudományi munka, ami van, leginkább a dedikált példányok hosszú sorozatában foglal helyet.

A szépirodalom együtt, külön polcokon. Új és régi magyar írók, de a régiek is új kiadásokban. Klebelsberg különösen verseket szeretett olvasni. Azt mondta, líra nélkül szegény lenne az élet. Az epikusok közül a renaissance és a barok kor költői vonzották. Dante munkáiból a leggyönyörűbb kiadások vannak könyvtárában. A barok írók közül újra meg újra olvasta Zrinyit és Gyöngyösit. Különösképpen cikornyás sorokat mosolyogva idézetett. Elalvás előtt az ágyban szeretett olvasni s humoros olvasmány mellett gyakran kihallatszott a szomszéd szobákba vidám felkacagása.

Meglepetten állok meg az egyik állvány előtt. Bibliografiák, — de micsoda bibliografiák? A magyar művészettörténet bibliografiája tíz foliókötetben; a magyar drámairodalom bibliografiája, a magyar hírlapirodalom bibliografiája, mindegyik tízenkét-tizenöt foliókötetben, végig az egész állványon csupa bibliográfia. Lehetséges volna? Azt hittem, könyvek valamit a bibliografiához. Az ember sohase legyen fenhéjázó. Odanyulok az egyik kötetért, — nem mozdul. Kísérőm mosolyogva megnyom az állványon egy gombot s az állvány kitarul előttem mint ajtó, melyen át egy kisebb kabinetbe esik tekintetem, íróasztallal, folyóiratokkal telt könyvszekrényvel, egy kis kerevettel. Nevetek a tréfán, de közben arra gondolok, a nagy magyar kultuszminiszter megálmodta a magyar bibliografiát is s munkakabinetjébe mindig ez álom kapuján át lépett.

Búcsúzásul még egyszer körültekintek a könyvtár-

szobán. Kitekintek az ablakon a budai hegyekre, pillantásom elszáll Klebelsberg kertjének fái fölött s érzem, hogy minden milyen szorosan tartozik össze; a szoba a kerttel, a könyvek az emberrel, ki sorokat színes ceruzákkal aláhúzza, s az egész a hegyekkel, a vidékkel, az

országgal. Az egész egy, — összeolvad egy egyéni kompozícióvá, gróf Klebelsberg Kuno arcképévé.

Ha majd ez a könyvtárszoba egykor a Nemzeti Múzeumban fog állni, ez lesz Klebelsberg lelkének leg-
hűbb fotográfiája. — f —

Magyar Kotta-Gyűjtői Szempontok

nyomdatermékeink oly ágára szeretném a figyelmet felhívni, mely eddig a gyűjtők érdeklődésén kívül esett. Értem a nyomtatott (metszett) hangjegyeket. Mint magyar embereket a hazai műhelyekből kikerült kóták s a hazai szerzőknek külföldön megjelent művei érdekelnék minket mindenek előtt s a gyűjtést csakis ezekre kívánnám kiterjeszteni.

A gyűjtés elsősorban zenetörténeti szempontú, miért is minden kóta (belbecstől függetlenül) gyűjtendő. A sokszorosítás szempontjából réz- és ónmetszéssel, litográfiával s végül a Breitkopf-féle kótaszedéssel sokszorosított hangjegyekkel találkozunk. Könyv-, illetve képzőművészeti szempontból a címlapok sok szépet és érdekeset nyújtanak. A várostörténet iránt érdeklődők is sok képanyagra bukkanhatnak a hangjegycímlapokon, melyeknek képábrázolásai a litografusok képességeiről adnak tájékoztatást. Legkisebb lehetőség nyílik az editio princeps gyűjtők számára, mert — ha nem nézünk néhány pedagógiai célt szolgáló kiadványt — a hangjegyek terén majdnem minden: editio princeps. Gyűjtési időhatár tekintetében egyrészt a sokszorosítási technika változása, másrészt a kiadói működés hullámzása nyújt támpontot. Sokszorosító műhelyeink munkássága körülbelül a múlt század hatvanas éveinek végéig igen élénk, amikor a bécsi és lipcsei olcsóbb műhelyek az itteniektől elvonják a megrendelőket. Később a fototípia térhódításával hosszú időre elvész az egyéni jelleg a címlapokról s legfeljebb mint érdekesség kerül szemünk elé egy-egy színpadi csillag arcképe.

A kiadók tevékenységének előtérbeállítása a gyűjtési időhatárt kiszélesíti, mert a 19-ik század első felében létesült kiadócégek tevékenysége a második félszázadnak majd két évtizedére terjedt át. (Wagner József 1857-ig, Treichlinger József kb. egy évtizeddel tovább működik.)

Ma úgy nézem, hogy a hangjegyek bibliofil gyűjtése a 18-ik század végétől a kiegyezésig terjedő időben megjelent kótákra volna kiterjesztendő. Különösen az 1842—1867 közötti negyed századból szép számmal s könnyen hozzáférhetően, jófentartású kóta, viszonylag igen szerény áldozattal, sőt talán csak a rokonság felfelémelő ágánál való érdeklődéssel volna megszerezhető. Ha majd, egy idő elteltével oly számú gyűjtő lesz, kiknek gyűjteményei már képet adnak a gyűjtési lehetőségekről, esetleg szűkebb korhatárok közé lesz szorítható a »Régi magyar kótatár« csoportja. Ezenfelül önmaguktól adódnak, a gyűjtők egyéni ízlése szerinti külön csoportok, mint a »Budapesti képek«-é, a »Vidéki városok és tájak«-é, »Rézmetszetek«-é, »Kőrajzok«-é, s ki tudja, milyeneké még.

Az itt elmondottak világosabbá tételére a Nemzeti Múzeum Zenetörténeti Osztályában eddig tett megfigyeléseimből találok némi érdekesebb adalékot sorolok fel.

A sokszorosítók között, kik rézmetszők, vagy kő-

nyomók voltak, ily nevekkal találkozunk: Schmid János (később) Schmid Ede, Trentsenszky József, Höschl József, Walzel Frigyes Ágost, Szakmáry József, Grimm Vince, Lorber, Langer Ede, Winter S., Schwertzig, Vidéky, Tatzelt, Schneckengerger. Közöttük jó rajzoló (Tatzelt). Ez Egyetemi Nyomda szedett kottákkal dolgozott.

Pesti hangjegykiadók és műkereskedők voltak Leyrer József, Schreyvogel József és Társa Szépmesterségi művek kereskedése, (= Industrie Comptoir) ennek utóda Rabus Zsigmond, majd Riedl József, Lichtl Károly miv- és szorgalomtára (= Kunst und Industrie Comptoir), Miller K., Tomala Ferdinánd, Wagner József, Treichlinger József. Korszakunkban a sort Rózsavölgyi és Társa zárja be. Hangjegykereskedéssel a könyvkereskedők is foglalkoztak, sőt rövidebb, hosszabb ideig kiadókként is szerepeltek, mint pld. Hartleben Konrád, vagy Heckenast Gusztáv.

Mint pesti hangjegykiadó 1784-ben elsőnek egy könyvkereskedés a Weingand és Köpf-é jelentkezett, ki *Bengraf* Józsefnek, a belvárosi főtemplom későbbi regens-chorijának: XII. Lieder Mit Melodien bey Clavier zu singen című szerzeményét adta ki. A helybeli Meyer Ágost igen takaros címlapot metszett hozzá, szép keretbe helyezve az íroit és nyomtatott betűkből álló címet. 1802-ben a Királyi Universitas betűivel — hozzáteljük kótaszedésével — jelent meg *Gáti* Istvának: A kótából való klavirozás mestersége c. zongoraiskólaja. Tartalmilag is, ritkaságánál fogva is, igen becses a Veszprémmegyei Musikai Társaság által *Ruzitska* Ignác szerkesztésében és *Sebestyén* Gábor buzgólkodásából megjelent s Veszprémmegyei Nóták címen emlegetett, 15 füzetnyi zongoradarab (nóta) gyűjtemény. A címlapok idővel mind ékeesebbek lesznek s képi ábrázolások egészítik ki a címet. Legrégibb emlékünk 1829-ből való. *Hunyady* Ker. János (a későbbi tiszti orvos, jeles zenész): Zwölf Scheibenschützen Walzer & 2 Gallops című munkáját Lichtl szépmiváros adta ki. Hazai művész Warschag J. rajzolta a címlapot, melyet Lenhardt metszett rézbe. E rajz a Hét választó Fejedelmek nagytermét ábrázolja, amely a bál jellegének megfelelően céltáblákkal, flintákkal van díszítve s benne számtalan táncos. E címlap a kortársak annyira tetszett, hogy az egyik újság referense szerint, a pompás képen szinte fel lehet ismerni az egyes párokat. (Határozottan lelkes tülzás, lévén egy-egy alak 9—10 mm. nagy!)

Budapesti látkép szép számmal található régi hangjegyeken. Nagyon szerették a lánchidat, vagy a dunai látképet a lánchíddal ábrázolni, mint a legnevezetesebb látnivalót. Szinte városfejlődéstörténeti dokumentumként hat a következő két hangjegy. A kitűnő zongorás Deutsch Willy ifjúkori szerzeménye a Kaiserbad Tänze. Keringők zongorára. A Rózsavölgyi és Társa cég korai kiadványainak egyike. Címlapját Winter S. pesti nyomdász 1857-ben készítette. Rajzolóját nem tudom. A kép a Császár-fürdő udvarát ábrázolja, melyet az egyemeletes körfolyosós épület foglal be. Az

udvar közepén két terebélyes fa áll, mely alatt az akkori viseletet mutató urak és asszonyságok sétálnak. Ugyancsak a Császár-fürdő udvarát látjuk, *Döme József*: Császár-fürdő csárdás címképén. Ez Schneckenberger műintézetében 1865-ben készült rézkarc. A művészt majd szakembernek kell kiderítenie. A nézőpont, ahonnan a rajz készült megegyezik az imént említett keringők címlapjával, de a rajz középpontjában sötétlő terebélyes fák árnyékában a »Kaiserbad Tánze« ideje óta kioszkot építettek s a kor szellemének megfelelően magyar ruhás férfiak és nők sétálgatnak a már ismert oszlopfolyosó által körülvett udvarban, míg az idegenforgalmat két törökruhás fürdővendég képviseli.

Lorber pesti műhelyében készült *Kéler Béla*: Lövész-bál polka kótájának címlapja, mely kőrajzban mutatja a fák között álló Lövöldének négy dór oszlopon nyugvó timpanonnal ékes homlokzati képét. Az ember-sorban lévő pestinek a »Zrinyi«, mint villamos szakaszhatár, még élénk emlékezetében él, már öreg úr az, aki tudja, hogy e sarkon álló és Zrinyiről elnevezett házban volt a régi idők jurátus kávéháza, mely nem szükkölködött mulatozás nélkül, miről tanúságot tesz *Herdy Ferenc*: Zrinyi kávéház nóta c. darabja, melynek címlapja a mondott kávéház bolthajtásos belsejét mutatja, biliárdozó, borozgató magyar ruhás társasággal. E kőrajz *Langer Ede* műhelyében készült 1863-ban. Tatzelt V. rajzolta, ki még egy sereg genre képpel díszítette a hangjegyeket.

Isoz Kálmán dr

A Magyar Gazdasági irodalom első századainak könyvészete 1505—1805. (Kiadta a M. Kir. Mezőgazdasági Múzeum könyvtára.) — Összeállították dr. *Dóczi Jenő*, dr. *Wellmann Imre*, dr. *Bakács István*. Bpest, 1934. 354 l. 8°.

A magyar gazdasági könyvészet (*Bibliographia economica Hungariae*) első kötetének megjelenése összeesett egy Budapesten tartott nemzetközi mezőgazdasági kongresszussal. Örömmel kell azonban megállapítanunk, hogy mégsem alkalmi kiadvány, hanem egy alapos elgondolás tervszerű keresztülvételének eredménye.

A bibliográfia összeállítói a magyar mezőgazdasági irodalom történetének rendszeres megírását elsőrendű, magyar, nemzeti, tudományos feladatnak tartják. Ezt kívánták szolgálani kiadott könyvészetükkel, mert pontos, kimerítő bibliográfia nélkül alapos irodalomtörténet nem képzelhető el.

Komoly célnak megfelelően komoly munka becses eredménye ez a pompásan kiállított kötet, mely 1505 és 1805 közöttől 1801 önálló művet és 59 folyóiratot, illetve gyűjteményes munkát sorol fel. A teljes könyvészeti leírást kiegészíti a budapesti lelőhelyek felsorolása. Az anyag öt budapesti közkönyvtárból került össze. Becsesen egészíti ki a könyvészetet a közel ötven lapos életrajzi lexikon, amely a bibliográfiában szereplő valamennyi szerző rövid életrajzát nyújtja. A több hasonlóval díszített kitűnő művet szakmutató zárja le, amely a közölt anyagot húsz szakcsoportra osztja.

A Magyar Könyvészetben fel-sorolt összes könyvek kaphatók:

LANTOS
könyvesboltja és tud.
antiquariuma BUDA-
PEST, IV., Múzeum-
körút 3

H Í R E K

A Könyvtári Szemle kéthetenként, minden hónap 5-én és 20-án jelenik meg. Előfizetési díja a szintén kéthetenként megjelenő Magyar Könyvészet című bibliográfiai folyóirattal, mely regisztrálja az újonnan megjelent könyveket, folyóiratokat és térképeket, évi P 5.—, félévre P 2.50. Kérjük előfizetőinket, hogy ezt a csekély előfizetési díjat mult számunkhoz csatolt csekklapon annál inkább befizetni sziveskedjenek, nehogy lapunk és a Magyar Könyvészet küldésében fennakadás álljon be.

Ferenczi Miklós dr. december végén bekövetkezett váratlan halála válság elé állította az erdélyi magyar irodalom bibliográfiájának kérdését. Az évenkénti könyvészet összeállítását 1925-ig dr. *György Lajos* végezte s tőle vette át a munkát 1926-ban *Ferenczi*, aki 1932-ig hét alkalomkor adta közre az erdélyi magyar könyvészetet az Erdélyi Múzeum hasábjain, illetve az Erdélyi Tudományos Füzetek sorozatában. *Ferenczi*, mint a kolozsvári egyetemi könyvtár tisztviselője felhasználhatta az oda befutott kötelezpéldányanyagot is s így könyvészet a lehetőségig teljes volt. 1919 és 1932 közötti időről 4277 Erdélyben megjelent magyar nyomtatványról számolt be *György és Ferenczi* könyvészet. *Ferenczi* halála így súlyosan érinti az egyetemes magyar könyvészetet is.

Isoz Kálmán dr.-t, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatóőrét, az Országos Széchényi Könyvtár zenei gyűjteményének kiépítőjét a kultuszminiszter úr átrendelte szolgálattételre a Zeneakadémiára. *Isoz és Bartha Dénes dr.* szerkesztésében ép most indult meg az Orsz. Széchényi-Könyvtár által kiadott »Musciologia Hungarica« sorozat, melynek első kötete *Bartha* bevezetésével Szalkai érsek 1490-ből fennmaradt iskolai zenei jegyzeteit közli hasonlókkal és gazdag jegyzetanyaggal.

Gulyás József dr. a sárospataki református főiskolai könyvtár vezetője a napokban töltötte be a sárospataki kollégium szolgálatában eltöltött huszonötödik munkaévét. *Gulyás* ez alatt a két és fél évtized alatt a nagymultú és gazdag anyagú könyvtár feloldozása és ismertetése közben országosan elismert nevet szerzett magának s így a könyv minden barátja nagy örömmel köszönti őt ezen az évfordulón.

Kner Izidor gyomai könyvnyomtatónak és könyvkiadónak az észt köztársaság elnöke az észt vöröskereszt jelvényének III. osztályát adományozta. Az ország határain túl is jól ismert gyomai műhely alapítója és vezetője azzal érdemelte ki ezt a külföldi elismerést, hogy az elmúlt évben hat kötetben kiadta az észt szépirodalom java termését. Az ismert sorozatot *Csekey István* szegedi egyetemi tanár, a dorpáti magyar intézet megalapítója szerkesztette s a fordításokat *Bán Aladár* és *Virányi Elemér* végezték.

Laurin, Arne, az ismert prágai gyűjtő, az időszaki nyomtatványokra vonatkozó irodalom gyűjtésével foglalkozik. Könyvtára ezidőszertint több, mint 5000 könyvészeti egységet számlál s mivel *K. Böhmér* »Internatio-

nale Bibliographie des Zeitungswesens» című műve is kb. csak 7000 idevágó címet sorol fel, Laurin könyvtárát világviszonylatban is legelsősorúnak kell tartanunk. A kitűnő gyűjtő saját kiadásában jelenteti meg könyvtárának jegyzékét, amelyből eddig két kötet jelent meg; az első a sajtójog, a sajtószabadság, cenzúra és sajtótörvényekre vonatkozó irodalmat tartalmazta, míg az 1932-ben megjelent második kötet: *Oddeleni Vseobecnych dejin periodického tisku v novinárské knihovne A. Laurina*, az időszaki sajtó általános történetére vonatkozó könyvek jegyzékét adja. Míg az első kötet csak 514 címet sorolt fel, az újabb kötetben már 759 címmel találkozunk. Ez a könyvanyag a világ minden tájának időszaki sajtójára vonatkozólag tartalmaz szakkönyveket s néhány magyar munka is van köztük. A szépen kiállított kötet, melyet több hasonmásban közölt ritka címlap is díszít, függelékül közli a könyvtár J. Görres-re és Th. Renaudot-ra vonatkozó irodalmát is.

A Magyar Földrajzi Társaság könyvtára a múlt évben töltötte be fennállása 60. esztendejét. A könyvtár alapját 1873-ban Déchy Mór 43 kötetes adománya vetette meg. A könyvtár jelenlegi állománya 2.394 mű 3.541 kötetben, 321 folyóirat 8.710 kötetben, 80 atlasz és 486 térkép. A könyvtár változatos történetéről kimerítő cikkben számol be Dubovitz István, a könyvtár mai vezetője a Földrajzi Közlemények ezévi 4–6. számában, amely cikkre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Hadnagy Bálint (Fr. Valentinus) »Uita diui Pauli primi heremite« című 1511-ben Velencében nyomott s Matthias Milcher budai könyvárus költségen készült művét eddig Ballagi Aladár: Buda és Pest a világirodalomban c. műve alapján egyetlen példányban ismertük, melyet Rómában a Bibliotheca Angelica-ban őriznek. A becses hungarica a napokban másodpéldányban is felbukkant, egyik előkelő fővárosi antiquarius ajánlotta fel megvételre közgyűjteményeinknek.

A Református Hét kiállításai kapcsán Református Kiállítást rendezett a Nemzeti Múzeum dísztermében a Magyar Történelmi Múzeum, az Országos Széchényi-Könyvtár és az Országos Levéltár. Az október 10-ikéig nyitva maradó kiállításon nagyon gazdag sorozata látható az 1717 előtti bibliai, hitvitázó, zsoltáros, katekizmus s egyéb református irodalomnak, közte néhány vidéken őrzött unicum is. A régi magyar könyv iránt érdeklődő közönségnek már ezért is figyelmébe ajánljuk ezt az alkalmi kiállítást.

A Habsburg-kérdés gyakran kerül szóba a napisajtóban s a közélet egyéb fórumain. Indokolt tehát, hogy Kertész János dr. összeállította a kérdés könyvészetét. »A Habsburg Irodalom bibliográfiája 1218–1934« című könyv Gergely R. kiadásában jelent meg.

Papirosipari szaktanfolyamot rendez szeptember 19. és december 14. közt a Budapest és Vidéke Ipari Továbbképző Tanfolyamainak vezetősége. A tandíj 25.— pengő, a párhuzamosan tartandó csomagoló és dobozgyártási tanfolyammal együtt 40.— pengő. A tanfolyam tananyaga felöleli a papiros előállítására, a különböző papirosok tulajdonságaira, méreteire stb. vonatkozó ismereteket s laboratoriumi vizsgálatokkal van egybekötve. A tanfolyam előadói Ferdinandy Geyza gépészmérnök, Vancsó Béla főmérnök és Vass Zoltán vegyész mérnök.

Az olasz könyvtárak a fascizta Itália 1926/27-től 1931/32-ig terjedő hat évének könyvtári életéről ezeroldalas, gazdagon illusztrált kötetben beszámoló jelentést foglalkoztatni, »Le Accademie e le Biblioteche d'Italia nel sessennio 1926/27—1931/32.« címmel. A mű az összes olasz könyvtáraknál történt személyi változásokról, újabb építkezésekről, a rendezési és katalógus-munkálatokról, a ritka és értékes új szerzeményekről és a nyilvános szolgálatról fog beszámolni. A mű négy részre oszlik, amelyek közül az első az állami könyvtárakat, a második a nyilvános egyházi és speciális könyvtárakat, a harmadik a törvénykezési iratanyagot, végül a negyedik a kongresszusokat és kiállításokat fogja ismertetni.

A forgalomban levő könyvek bibliográfiája nélkülözhetetlen segédeszköz minden könyvkereső ember számára. Nagyon jól tudják ezt külföldön s angol és francia viszonylatban közismertek és széleskörű használatnak örvendenek az ilyen bibliografiák. Magyar viszonylatban sajnos nélkülözzük az ily természetű közkézben forgó könyvészetet. 1927-ben jelent meg nálunk utoljára ily természetű mű (Általános Magyar Könyvjegyzék. Lantos R.-T. Könyvesboltja kiadása). Azóta már számos ebben szereplő könyv fogyott ki az általános könyvtáruki forgalomból, viszont hét év magyar könyvtermésének nincs hozzáférhető összefoglalása. Nagy szolgálatot tenne a magyar könyvpiacnak, aki ezt az 1927-es magyar kezdeményezést folytatná s kiadná a ma forgalomban lévő magyar könyvek jegyzékét.

A *Jahrbuch der Bücherpreise* 1933-as kötete, amelyet Gertrud Hebbeler állított össze O. Harrassowitz kiadásában megjelent. A 267 lapos könyv a szerzők sorrendjében közli a Németországban, Ausztriában, Hollandiában, Svájcban, a skandináv államokban és Csehszlovákiában 1933-ban tartott aukciók áreredményeit. Összesen negyvenhat aukcióról, mintegy négyezer tételt sorol fel. Az árak aránylag alacsonyszinten mozognak, jeléül az általános gazdasági válságnak. A legnagyobb árat, 6500 márkát Boccaccio De mulieribus Claris német fordítása érte el, amely Ulman Joh. Zainer nyomdájában 1473 körül nyomtatott. A most megjelent kötet árait össze fogjuk vetni az előző években elért aukciós árakkal s az eredményről beszámolunk Olvasóinknak.

A M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal nyilvános könyvtára címjegyzékének II. Pótfüzete nemrégiben hagyta el a sajtót. Az impozáns kötet (VIII 658 l.) magában foglalja mindazokat a könyveket, amelyek 1920 tavasza, az I. Pótfüzet megjelenése óta kerültek a Könyvtár állományába. Tájékoztató megjegyzések, részletes tárgymutató és teljes névmutató könnyíti meg a 40.000 kötetet meghaladó újabb szerzeményű anyagról kiadott katalógus használatát.

Külföldi aukciós hírek

(Külföldi híreinket havonként két csoportra osztva közöljük. Még pedig a hónap első felében megjelenő számunkban emlékezünk meg a külföld közelmúlt aukcióinak nevezetesebb eseményeiről, míg a hónap második felében megjelenő számunk a külföldi könyvtárak és könyvgyűjtemények életének nevezetesebb eseményeiről fog számot adni.)

Berlin. Graupe-nál: *Architecture française*, Paris, 1752—56, 4 folio-kötet 499 táblával, 1200 RM. Schinkel 10 különféle építészeti írása együtt 760 RM. Piranesi: *Veduta di Roma*, körülbelül 1750—75-ből, 510 RM. Piranesi: *Carceri*, kb. 1761., 500 RM. Heré: *Recueil des plantes*... Paris, kb. 1750., 410 RM.

London. Sotheby-nél: 489 darab, különböző tulajdonosoktól, összesen 4092 font értékben kelt el. Maggs Bros-nál: *Boswell, The life of Samuel Johnson*, 1791., első kiadás, a szerző sajátkezű ajánlásával, 280 font. Nelson sajátkezűleg írt pótvégrendelete, 3 lap, 240 font.

Luzern. Gilhofer & Ranschnburgnál: Ed. von Sigmundt-Triest és Dr. Otto Nirenstein-Wien gyűjteménye került aukcióra, amely a levegő meghódítása történetének irodalmát foglalta magában. A legmagasabb árat Veranzio: *Machinae novae*. Velence, 1595. körül megjelent műve érte el (950 sFr), ez a könyv tartalmazza az ejtőernyő legrégebbi rajzát. Az 1870—71-ből származó Párisban megjelent *Dépêche-Ballon* két szám híján teljes sorozata 530 sFr-on kelt el.

Páris. Andrieux-nél a jun. 20—21-én tartott aukción 18.000 frankért cserélt gazdát Márk evangéliumának pergamenre írt, 50 miniatúrral díszített, XII. századi latinnyelvű kézirata,

Róma. Hoeffli-nél különböző kéziratok és ősnymtatványok kerültek aukcióra. A legmagasabb árat Cicero: De oratore (Velence, Valdarfer, 1470) című művének egyetlen ismert, pergamenre nyomott példánya érte el. Ez a példány 30.000 liráért kelt el. A híres Lorenzo Ghiberti-nek sajátkezű 48 lapos Libri de conti című kézírata 20.500 liráért kelt el. Horae, pergamentkézirat a XV. századból 30 miniatúrral, 11.000 lira. Egy hasonló »Stundenbuch« a párisi iskolából 10.000 lirás árat ért el. Apollonius: Flores aurei, pergamentkézirat a XIII. századból, 5000 lira. Dante: La Divina Commedia (Brescia, Bonino de Bonini, 1487), 68 nagy fametszettel, 3300 lira.

Külföldi folyóiratszemle

Archiv für Buchbinderei (Halle a/S.) No. 6. Husung: Megfontolások és ösztönzések a könyvkötészet történetére, Wagner: Mesterség és művészet, Lüers: Kézművesség és díszítési technika. Gerlach: Igrof-pergament, — No. 7. Herbst: Ujabb hírek Jacob Krause életéből, Schreiber: Könyvkötészet és nyilvános könyvtárak.

Arts et Métiers Graphiques (Paris) No. 41. Beuclot: Játékkártyák, Brun: Egy félreismert vésnök, Oron ce Finé, Guégan: A könyvnyomtatás története, Vally: Guido kézíratai, Gallotti: A régi arab íráások néhány alakjáról, Geiger: Pierre Dubreuil, Roger-Marx: Jean Fréant.

Bulletin du Bibliophile (Paris) No. 7. Vandérem: Marcelline és az almanachok, Pereire: II. Emánuel portugál király könyveinek párisi kiállítása, Michaux: Victor Hugo művein keresztül.

Gebrauchsgraphik (Berlin) No. 6. Frenzel: Prof. Ludwig Bartning, Masjutin: Alexei Krawtschenko, Suhr: E. Gaillard, Frenzel: Uj Corty-plakátok.

Journal für Buchbinderei (Berlin) No. 24. Schirmann: A papírvizsgálat egyszerű módjai, Schmidt-Lamberg: Könyvkötészeti művészet és könyvkötési kultúra Egyiptomban és Arábiában.

Le Livre et l'Estampe (Bruxelles) No. 2. Van der Perre: Az Eulenspiegel-legenda első kiadásai Ch. de Costertól, Burniaux: Belgiumban kiadott gyermekkönyvek, Avermaete: Az újságok felépítése, könyvek, aukciók, hirdetések krónikája.

Schweizer Sammler (Bern) No. 7. Meyer: Amióta mi Solothurnban időztünk, Comtesse: Neuchâtel exlibris a XVI. századból.

Trésors des Bibliothèques de France (Paris) No. 18. Picard: Az elefántcsontba való kötés módja, amelyet Tropaire d'Autun használt az Arsenal-könyvtárban, Auriol: A Jakobinusok kézíratos misekönyve a toulouzei könyvtárban, Gastoné: A francia zene és a francia zenészek a régi kéziratokban, Bary: Az »Orchésographie Thoinot Arbeau«, Porcher: E. Droz, Jean de Montchenu dalköltő, Brun: Egy ex-dono Baiftól, Nicolas Moreaunak.

Typographische Monatsblätter (Zürich) No. 7. Wolfgang: Történeti szemelvények az újságról és keletkezéséről a jelenkorig, Tschichold: A betűszedés elhelyezése a felületen, Geiger: Pierre Dubreuil, Bellmont: Egyöntetőség a szedésekben.

Könyvei értékesítésénél

a **Könyvtári Szemle** mindenben segítségére lehet: Könyvtárát, egyes könyveit, metszeteit, kézíratait felbecsüljük, aukcióra adjuk, eladását közvetítjük. — Forduljon minden kérdésben hozzánk **Könyvtári Szemle**

Szerkesztőség
Bpest, IV., Múzeum krt 3

Lantos XIV. aukciója

1931 október 8—9

F. hó 8—9.-én rendezi a Lantos Könyvesbolt XIV. aukcióját, mely anyagának nagy gazdasága, összeállításának és csoportosításának érdekessége miatt figyelmet érdemel, legalábbis erről tesz tanúbizonyosságot a XIV. aukció most megjelent művészi kiállítású és gondosan szerkesztett katalógusa, amelyet Verseghy, Rikóti Mátyása címlapjának igen ízléses hasonmása díszít. Az aukció egyik érdekessége az 1711 előtti régi magyar nyomtatványok nagy száma, amelyből kimagasló Komáromi Csipkés György, Magyar bibliájának csodálatos szépségű példánya, Liszt László, Magyar Mars-ának 1653-as remek pergamentkötésű példánya, Lippay, Pozsonyi kertje, Miskolczi (Franzius) Egy jeles vadkertje, Pázmány Péter két remek karbantartott ritka hitvitázó munkájának szép példányai, Páris Pápai Ferenc 1710-ből való orvosi könyve. (Pax corporis) stb.

A gyűjtemény magva a Bessenyeitől Ady-ig terjedő 200 esztendő magyar irodalmának hihetetlenül gazdag elsőkiadás gyűjteménye. Ennek a gyűjteménynek kimagasló díszje Vahot, Pesti Divatlapjának teljes példánya, ahová Petőfi 1844—47-ig úgyszólván minden költeményét írta, a Hazánk című győri újság, mely kereskedelmi lap létrejöttét, leköszölte Petőfi, Egy gondolat bánt engemet-jét, Kutya-kaparó-ját és más verseit. Igazi gyönyörűséggel szemlélheti a közönség Bessenyei majdnem teljes oeuvre-jét, (a korszakot nyitó Ágis tragédiáját, Az embernek próbáját, Buda tragédiáját, Az Eszterházi vigasságok-at, A magyar néző-t, A holmi-t, stb.) Báróczy Adeptusát és Amália történetét, Ányos Pál 1798-as vastag papírra nyomott remek díszkiadását, a szinte teljes Dugonics gyűjtemény pazar példányait, Gvadányi, Peleskei notárius-ának csodálatos szépségű példányát, Horváth Ádám és Endre összes első kiadásait, Csokonai 1813-as bájos négy kötetes kiadását, Faludi remek kötésű példányait, Kazinczy Ferenc csaknem összes első kiadását, amelyek közül különösen kimagasló az Orpheus tökéletes példánya, A Mondolat sorozat szép könyveit, Petőfi, Péczeli műveit, Verseghy (Rikóti Mátyás-a igazi szenzációja a könyvgyűjteménynek) Virág és különösen Vörösmarty (Csongor és Tünde, Zalán futása) csodálatos szépségű első kiadásait, valamint a Hébe 6 bájos kötetét.

Az árverésre kerülő anyag másik részét művészeti irodalmi illusztrált művek teszik ki. E gyűjtemény egyik legnagyobb szenzációja a Klingspor-nyomda japán és Zerkall-Bütten papírosra nyomott bájos kiadása: a Klingspor-Kalender 8 kötete, úgyszintén a Chants et chansons populaires de la France elragadóan bájos kivitelű remek illusztrációkkal ellátott három kötete, Bikkessy a legszebb magyar kosztüm-munka szép, teljes példánya, Besselius, Chronicon Gotwicense című monumentális hatású díszmunka, egy teljes Kant kiadás, három remek Doré illusztrációival díszített könyv. A bibliofileket kétségkívül igen fogja érdekelni Bogeng, Die grossen Bibliophilen c. nagyszabású három kötetes munkája, úgyszintén egy 1490-ből való S. Augustinus Aurelius-tól származó ősnymtatvány. Az árverésre kéziratok is kerülnek, így Ady novellák, valamint Széchenyi Istvánnak egy 4 oldalas páratlan érdekességű magyar levele.

Az aukció rendezősége a kikiáltási árak megszabásánál teljes mértékben számolt a mai rossz gazdasági viszonyokkal és a mérsékelt kikiáltási áraival a szerényebb anyagi viszonyok között élő könyvbarátoknak is lehetővé teszi az aukción való részvételt.

OKTÓBER 8-ÁN és 9-ÉN
DÉLUTÁN 6 ÓRÁTÓL

LANTOS-AUKCIÓ

MUZEUM KÖRÚT 3. SZÁM • TELEFON: 871-12

Legmagasabb árat könyveiért aukción érheti el

EGÉSZ KÖNYVTÁRAKAT,
EGYES ÉRTÉKES KÖNYVEKET,
METSZETEKET ÉS
KÉZIRATOKAT

igen kedvező feltételekkel
veszünk át aukcióra!

*Minden hó elején rendezünk
aukciót!*

LANTOS

könyvesboltja és tudományos antiquariuma
Budapest, IV., Múzeum-körút 3. Tel.: 875-01

Klasszikus történeti művek

- Bodley. Franciaország. Akad. kiad. 2 köt. vk. 4.50
 Carlyle. A francia forradalom. Ford. Baráth F. Akad. kiad. 3 köt. vk. 15.—
 Curtius. A görögök története. Akad. kiad. 6 köt. vk. 20.—
 Duncker M. Az Ó kor története. Ford.: Jónás J. Bp: Franklin 1877—1878. Kis 8° 4 k. er. díszes fv. 12.—
 Escott. A mai Anglia. Akad. kiad. 3 köt. vk. 6.—
 Friedjung. Harc a német hegemoniáért. Akad. kiad. 3 köt. vk. 7.50
 Fustel de Coulange. Az ókori község. Akad. kiad. vk. 4.50
 Gardner. A régi Athén. Akad. kiad. 2 köt. vk. 4.80
 Gregorovius. Hadrián császár. Akad. kiad. vk. 4.—
 Huber A. Ausztria története. Akad. kiad. 3 köt. vk. 9.—
 Hunfalvy P. Az oláhok története. Akad. kiad. 2 köt. vk. 6.50
 Kállay B. A szerbek története 1780—1815. Akad. kiad. vk. 4.50
 Lamartine A. A girondiak története. Ford. János F. Pest: Pfeifer 1865. Kis 8° 10 k. 3 k-ben fv. 25.—
 Macaulay. Anglia története. Ford. Csengery A. Akad. kiad. 6 köt. vk. 24.—
 Mc. Carthy. Anglia története korunkban. Akad. kiad. 3 köt. vk. 9.—
 Mommsen. A rómaiak története. 8 köt. 4-be kötve, fűző 32.—
 Pauler Gy. A magyar nemzet története az árpád-házi királyok alatt. Akad. kiad. 2 köt. vk. 8.—
 Rambaud A. Oroszország története. Akad. kiad. 2 köt. vk. 5.—
 Sorel A. Európa és a francia forradalom. Akad. kiad. vk. 3.60
 Steier L. A szabadságharc revideált története. Genius kiad. 4 köt. fv. 12.—
 Thierry A. Elbeszélések a rómaiak történetéből. — A római birodalom képe. Akad. kiad. 5 köt. vk. 25.—
 Tocqueville E. A demokrácia Amerikában. Ford. Fábrián G. Pest: Egyetem 1841—1843. Kis 8° 4 k—3 k-ben er. fv. 8.—
 Térkép melléklettel.

Kaphatók

Lantos könyvesboltja és tud. antiquariumában
Budapest, IV., Múzeum-körút 3

Régészeti munkák

- Altherthumer V. Attika (The unedited antiquities of Athica. Die architectionischen Überreste von Eleusis, Rhammusele. Grossfolio 23. 78 prächtige Kupfertafeln Hled. 24.—
 Sehr wohlerhaltenes monumentales archaologisches Werk.
 Ruskin. Velence kövei. Akad. kiad. 3 köt. fv. 15.—
 Archaeologiai közlemények III—XX. kötet Pest: Eggenberger és Akadémia 1863—1897. 4° 18 k. 17 k-ben er. fv. 80.—
 Egyes kötetek külön is kaphatók.
 Boissier. Archaeologiai séták. Róma és Pompéi. Akad. kiad. vk. 4.50
 Czobor B. Az esztergomi elpusztult bazilika. Bp.: Hornyánszky 1900. Folio fv. 5.—
 Czobor B. és Szalay J. Magyarország történeti emlékei az 1896. évi ezredéves országos kiállításon. Bp. és Bécs: Gauch 1897—1903. Folio 2 k. er. rendkívül díszes v., dús aranyozással, a fedőlapon Magyarország címerével. 45.—
 Pazar kiállítású díszmunka. 90 remek műmelléklettel.
 U. a. német nyelven. 36.—
 Dieterlin W. Le livre de l'architecture. Liege: Claessen 1862. Folio 210 p. demi veau 30.—
 Ouvrage magnifique avec 197 planches.
 Erdy J. Erdélyben talált viaszos lapok. 6 kőiratú táblával. Pest: Eggenberger 1856. Nagy 8° 21 l. fv. (Magyar és latin szöveg.) 4.80
 Finály H. Az ókori súlyokról és mértékekről. Bp.: Akadémia 1883. 8° 163 l. 3.—
 Haendche, B. Entwicklungsgeschichte d. Stilarten. Mit 418 Illustrationen. Lpzg: Velhagen u. Klasing. 4° 640 S. L. (17.30) 14.—
 Uj példány.
 Lanciani R. A régi Róma Akad. kiad. vk. 4.—
 Lange L. Römische Altertümer. 2. Aufl. Berlin: Weidmann 1863—71. 8° 3 Bde 12.—
 Mahler E. Babylonia és Assyria. Akad. kiadás vk. Ritka. 6.—
 Mahler E. Ókori Egyiptom. Akad. kiad. vk. 6.—
 Ritka.
 Mahler E. Beöthy Zsolt egyiptologiai gyűjteménye a budapesti kir. magy. tudomány egyetemen. Bp.: 1913. 8° VII, 280 l. 4.80
 Monumenta Hungariae Archaeologica. Magyarország régészeti emlékek. Kiadja a M. Tud. Akad. archaeol. bizottsága. Bp: Akadémia és Eggenberger 1869—1880. 4° 8 rész 4 k-ben fv. 36.—
 Gazdagon illusztrált alapvető régészeti munka.
 Pfnor R. Ornamentation usuelle de toutes les époques dans les arts industriels et en architecture. Paris: Devienne 1866—1867. in-folio demi chagrin grenat 15.—
 Nombre de planches en partie et en couleurs.
 Reinach S. Répertoire de la statuaire Grecq. et Romaine 2. ed. Paris: Leroux 1906—1910. pet. in-8 5 vol 18.—
 Remek művészeti munka. Gazdagon illusztrálva.
 Römer Flóris. Műrégészeti Kalauz különös tekintettel Magyarországra. (404 f a m e t s z e t t e l) Pest: Emich: 1866. Kis 4° 2 k. egyben fv. 12.—

**Kapható: Lantos könyvesboltja és tud. antiquariumában
Budapest, IV., Múzeum körút 3. szám**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Múzeum-körút 3 — Telefon: 8-75-01
 Felelős szerkesztő: Asztalos Miklós dr — Felelős kiadó: Lantos Adolf
 Szerkesztő címe: I., Attila-körút 14-16. I. 11 (Tel.: 572-62),
 vagy Magyar Nemzeti Múzeum, VIII. Múzeum-körút
 Pestvidéki Nyomda Vácon (Ü. v.: Benik Gyula)